

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет
імені К. Д. Ушинського»**

О. М. Геркєрова

**Методичні рекомендації
з навчальної дисципліни «Історія літератури основною
іноземною мовою»
для студентів
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література
(англійська))**

Одеса – 2019

О. М. Геркерова Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Історія літератури основною іноземною мовою» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) / Геркерова О. М. ; ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2019. – 78 с.

Рекомендовано до друку Вченою Радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол засідання № 4 від 26 грудня 2019 р.)

Рецензенти:

О. В. Попова, доктор педагогічних наук, професор кафедри перекладу та прикладної лінгвістики ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Г. В. Сивокінь, доцент кафедри іноземних мов Одеської державної академії будівництва та архітектури

©Університет Ушинського, 2019 р

© Геркерова О.М., 2019

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	8
Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань (рефератів)	23
Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання (реферату)	26
Тест. Модуль 1.....	27
Тест. Модуль 2.....	39
Критерії оцінювання знань студентів за результатами контрольної роботи	52
Питання до заліку	53
Питання до екзамену	55
Критерії оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю	57
Критерії оцінювання за всіма видами контролю	59
Рекомендована література	70

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів, майбутніх вчителів англійської мови з історією формування і розвитку літератури Великої Британії, кращими творами британського письменства, із методами літератури як науки, із ідеями та досягненнями літератури, які мали вплив на розвиток культури та суспільного життя; навчити їх застосовувати отримані знання для пояснення явищ навколишнього світу, сприйняття інформації літературного і загальнокультурного змісту, що отримується зі ЗМІ, ресурсів Інтернету, спеціальної і науково-популярної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Історія літератури основною іноземною мовою» студенти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Вступ до фаху», «Історія зарубіжної літератури».

Очікувані результати навчання: унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають

знати

- найголовніші поняття, предмет, цілі курсу;
- особливості літературного процесу періоду, що вивчається;
- основні факти життя і творчості британських письменників;
- основні історичні події, пов'язані з процесом розвитку літературних напрямів

ВМІТИ

- аналізувати та здійснювати інтерпретацію художніх текстів означеного періоду;
- визначати жанрові особливості вивчених творів;
- оперувати літературознавчими термінами;
- охарактеризувати художній образ, визначити художні особливості твору;
- логічно викласти інформацію, встановити причинно-слідчі зв'язки, виділити головне, здійснити порівняння, співставлення, узагальнення, класифікацію;
- оцінити художню своєрідність творів письменників в цілому з точки зору не лише національної культури, але й міжкультурної значимості
- виразно прочитати твір (або фрагмент), дотримуючись норм літературної вимови;
- ефективно працювати з інформацією;
- користуватися словниково-довідковою літературою та складати бібліографію з визнаної проблеми

Й опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми дослідницького характеру в галузі літературознавства.

Загальні компетентності:

ЗК 3. *Дослідницька компетентність* (здатність до наукового мислення, аналізу наукової літератури; володіння уміннями і способами дослідницької діяльності на рівні технології в цілях пошуку знань для вирішення освітніх проблем).

Фахові (предметні) компетентності спеціальності:

ФК 1. *Іншомовна комунікативна компетентність:* (наявність лінгвістичної, мовленнєвої, лінгвосоціокультурної, міжкультурної, дискурсивної, стратегічної компетенцій з англійської мови на рівні C1)

ФК 2. *Літературознавча компетентність:* (здатність застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції; інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість письменників; здатність до критичного переосмислення й інтерпретації різних за тематикою і жанровою природою художніх творів літератури та виокремлення в них ціннісних смислів; здатність оцінювати художнє значення літературного твору і його зв'язок з ситуацією в суспільстві та культурою епохи;).

ФК 11. *Інформаційна компетентність:* (готовність до роботи з англійськомовними інформаційними джерелами, здатність до збору та аналізу інформації, спрямованість на критичну оцінку інформації; здатність визначати інформаційну потребу, виділяти

ключові слова, визначати види матеріалів, необхідні для дослідження, використовувати електронні засоби пошуку потрібних відомостей; визначати і здійснювати пошук відповідних матеріалів, правильно використовувати цитати; класифікувати знайдені відомості та використовувати їх в дослідженні; оцінити знайдені відомості (перевірити їх точність, своєчасність, доцільність); організувати знайдені матеріали: згрупувати відповідно до розділів дослідження, використати цитати, скласти бібліографію).

ФК 12. Полікультурна компетентність: (здатність застосовувати сукупність ідей про культурне розмаїття світу, толерантного ставлення до його проявів та готовності до взаємодії в тому чи іншому національному культурному просторі; уміння оцінити художню своєрідність творів письменників в цілому з точки зору не лише національної культури, але й міжкультурної значимості).

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни

«Сучасна англomовної література Великої Британії та США» пов'язано з мовознавчими науковими дисциплінами: «Вступ до фаху», «Історія зарубіжної літератури», «Стилістика», «Історія літератури основною іноземною мовою».

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Історія літератури основною іноземною мовою» розрахована на вивчення здобувачами вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем ОПП «Середня освіта (мова і

література (англійська))» 4-го року навчання загальною кількістю 240 годин.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усне опитування, перевірка читацьких щоденників, модульна контрольна робота, індивідуальні навчально-дослідні завдання (реферат), залік, екзамен.

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Історія літератури основною іноземною мовою», навчальних матеріал специфіковано в двох модулях.

МОДУЛЬ 1. Зародження і розвиток британської літератури до доби Передромантизму

Змістовий модуль 1. Англосаксонська; англо-нормандська література. Література середніх віків

Тема 1. Періодизація англійської літератури. Англійська література раннього середньовіччя і епохи розвиненого феодалізму (V-XV ст.) Основні цикли шотландських і англійських балад. Геройко-епічна поема "Беовульф".

Тема 2. Англо-нормандська література (XI-XIII ст.)

Лицарські романи. Романи артуровського циклу, їх морально-етична спрямованість. Нормандське завоювання і його вплив на розвиток літератури. Твори латинською мовою з історії Британії. «Новітня історія» ченця Едмера Кентерберійського, «Історія англійських королів», Вільяма Мальмсберійського, «Історія

Англиї» Генріха Гентінгдонського. Французські письменники в літературі Англії: Вас, Бенуа де Сент-Мор, Роберт де Борроні, Марія Французська. Лицарські романи англійською мовою. «Сер Гавейн і Зелений лицар».

Тема 3. Література 14 століття – періоду формування нації, національної літературної мови. Джефрі Чосер. Кентерберійські оповідання. Становлення розмовної англійської мови в літературі. Багатство фантазії, сполучене зі здоровим глуздом, гумор, спостережливість, здібність до яскравих характеристик, схильність до докладних описів, любов до контрастів.

Тема 4. Література 15 століття. Балади про Робін Гуда. Томас Мелорі. "Смерть Артура".

Порівняно невелика варіативність сюжетів балад про Робін Гуда. Робін Гуд – легендарний герой, що вийшов за рамки фольклору та став важливою культурною реалією. Творчість Томаса Мелорі. Реалістична трактовка сюжетів лицарських пригод, надання їм англійського колориту. Поєднання елементів епічного красномовства з жвавістю англійської мови, простота і прозорість стилю.

Змістовий модуль 2. Література Відродження

Тема 5. Томас Мор - представник раннього відродження.

«Утопія» Мора як джерело жанру утопії в світовій літературі. Літературно-політичний памфлет. Критика суспільно-політичних

порядків. Протиріччя інтересів особистості і суспільства, багатих і бідних, розкоші й убогості.

Тема 6. Поети-гуманісти. Створення форми англійського сонета. Творчість Едмунда Спенсера, Філіпа Сідні.

Е. Спенсер – новатор у жанрі сонетів. Спроба створити національну поезію, експерименти з формою сонету. Ф. Сідні – автор нового типу поетичного твору. Включення діалогу в сонети. Протиставлення.

Тема 7. Розквіт драматургії і театру. Крістофер Марло - творець ренесансної трагедії.

Зміни в англійській драмі. Внутрішня стрункість і психологічна єдність. Введення білого вірша. Довгі монологи, повні патетики. Внутрішні душевні протиріччя, що роздирають велетенську особистість, що піднялася над буденністю і розхожими нормами.

Тема 8. Вільям Шекспір - вершина драматургії епохи Відродження.

Людина в її силі і слабкості – єдиний герой шекспірівських п'єс. Відсутність дієвого двоєдиного світу. Руйнування моральної гармонії, що відображає гармонію світобудови. Картини мирської дисгармонії. Людина як мікрокосм, який дозволяє зазирнути в саме серце світобудови. Моральні ідеали, які стверджують високу земну місію людини.

Тема 9. Художній світ Шекспіра. Жанри шекспірівської драматургії. Комедії, історичні драми, трагедії.

Тематика комедій – любов, дружба, музика, поезія, природа. Природа добра та мудра, людина молода, життєрадісна, добродісна, готова на самопожертву і подвиг заради дружби і любові. Недоліки та вади персонажів п'єс легко переборні. Рішуча боротьба зі злом та перемога. Трагедії. Глибоке розкриття особистості. Антисуспільна людина і нелюдське суспільство. Конфлікт між справжньою людяністю і тими породженнями суспільства, які сковують людину, пригнічують її свободу і перекручують її природу.

Змістовий модуль 3. Кавальєрська та пуританська література

Тема 10. Джон Донн – метафізичний напрям у поезії.

«La Sonora». Життєрадісний ідилічний мотив. «Священні сонети» – депресія, страждання, каяття за життя без Бога. Трактат "Біатанатос" – дослідження проблеми самогубства.

Тема 11. Бен Джонсон – творець комедії моралі.

Дотримання законів античної трагедії і комедії як гарантія проти химерності, штучності і фантастики. Правдивість, простота і гармонія зі здоровим глуздом. Реакція проти крайнощів уяви та емоційності в англійській драмі часів Єлизавети; зображення живих людей, як вони є, без перебільшень.

Тема 12. Джон Мільтон – глашатай англійської буржуазної революції.

«Втрачений рай» – психологічна картина боротьби неба і пекла. Біблійний сюжет. Належність дійових осіб до області надлюдського. Умовна технічна сторона описів, алегоричність біблійних істот. Грандіозний образ Сатани, якого жага свободи довела до зла. Дух часу в образі душі, що рветься на свободу. Поетична краса в передачі почуттів, музикальність вірша, грізні акорди, що говорять про непримиренність у справі віри.

Змістовий модуль 4. Реставрація і Просвітництво

Тема 13. Джон Драйден – теоретик класицизму, засновник англійської літературної критики. Утвердження в англійській літературі естетики класицизму. Алегорична сатира на тему дня, спрямована проти політичних супротивників Стюартів. Чиста, впорядкована рівним плином героїчного вірша побудова фрази; витончені метафори, пишність і барвистість – особливо в усьому, що стосується зображення трагічних сторін існування людства — воєн, смерті, пожеж та ін.

Тема 14. Даніель Дефо – основоположник європейського реалістичного роману нового часу. Перший британський письменник, який популяризував жанр роману. Родоначальник економічної журналістики та пропагандист буржуазної розсудливості. Заклик до свободи слова і релігійного самовизначення. Моральне відродження людини в спілкуванні з природою. Невичерпні можливості людини в освоєнні природи і в боротьбі з ворожим йому світом.

Тема 15. Джонатан Свіфт – сатирична традиція англійської літератури.

«Майстер політичного памфлету». Сатира на недосконалість людської цивілізації. Заклик знайти шляхи поліпшити людську природу, відшукати спосіб підняти її духовну й розумову складові. Прагнення до «золотої середини». Щирий біль за людину, за її невміння досягти кращої долі.

Тема 16. Становлення реалістичного роману Англії. Просвітницький класицизм. Джозеф Аддисон, Річард Стіл, Олександр Поп.

Звернення до античності як ідеального естетичного еталону. Дотримання канонів, правил, єдностей. Мета просвіщати й навчати публіку, звертаючи її до піднесених прикладів. Прагнення до ідеалізації дійсності. Головний конфлікт класицизму – боротьба між почуттям і боргом. Ієрархія жанрів, які поділяються на високі (ода, трагедія, епопея) і низькі (комедія, сатира, байка). Дотримання певних ознак кожного жанру, змішування не допускається. Простота та ясність.

Змістовий модуль 5. Передромантизм

Тема 17. Готичний роман. Творчість Е. Редкліф.

Особливий варіант сентименталізму, що використовує деякі форми «готичного роману». Чітко виражена просвітницька (сентименталистская) концепція світу і людини і відповідна їй поетика, що підкреслено низкою ключових слів (користь, порочність, невинність). Раціоналізм і чутливість. Віра у велич і

неминушу цінність філософських, етичних, естетичних ідеалів просвітницького століття, сугестивні можливості літератури як послідовна система впливу на підсвідомість читачів.

Тема 18 . Джейн Остін – дух романтичних поривів та бунтарства. Провісниця реалізму в британській літературі. Романи звичай, що поєднують простоту сюжету, глибоке психологічне проникнення в душі героїв і іронічний, м'який, істинно «англійський» гумор. Глибоке знання людського серця, яке поставлено на службу честі та чесності. Новий тип реалістичного мистецтва, який показує нерозривний зв'язок між особистістю і суспільством, вивчає особистість в постійному русі.

Тема 19. Вільям Годвін – видатний мислитель, попередник утопічного соціалізму.

Перехід від просвітницького реалізму до романтизму. Ліберальна політична філософія. Приватна власність як причина соціальної нерівності. Роман без любові. Роман як засіб поширення ідей, як засіб змінити свідомість читача. Змішення звичайних людських почуттів і пристрастей з неймовірними ситуаціями.

Тема 20. Роберт Бернс – вираз народності в літературі XVIII ст. Принципи просвітницького реалізму, фольклорна традиція. Душа народу, гідність трудівника, мрія про вільне та щасливе життя. Життєлюбність, прославляння любові, дружби, щастя. Віра в моральні сили народу. Патріотизм. Сатиричні твори, пройняті стихією народного сміху

МОДУЛЬ 2. Розвиток британської літератури від Романтизму до доби постколоніальної літератури

Змістовий модуль 1. Романтизм

Тема 1. Вільям Блейк – трагічне усвідомлення дисгармонії дійсності.

Містична символіка, войовничо-гуманістичний бунтарський пафос. Відчуття часу і простору як філософських форм, космогонічна теорія. Шлях людини-творця від солодкого невідання через повну свободу і незнання до гіркого пізнання, до трагічного усвідомлення дійсності. І життя, і смерть як альтруїстичні акти, бо із смерті однієї істоти виникає життя інших,

а усе те, що живе сплетене нерозривним ланцюгом взаємних жертв, що дарують щастя.

Тема 2. "Озерна школа" Творчість Уільма Вордсворта, Самуела Тейлора Колріджа.

Протест проти класицизму XVIII століття з його риторичною надмірністю. Відкидання раціоналістичних ідеалів Просвітництва. Віра в ірраціональне, в традиційні християнські цінності, в середньовічне минуле, що ідеалізується. Чарівлива привабливість простого життя на лоні мальовничої природи.

Тема 3. Джордж Гордон Байрон – могутні пристрасті поетичних творів як вираз бунтівних пристрастей народу.

Загострена увага до душевного світу людини, виняткові характери у виняткових обставинах. Бурхливі почуття, "світова скорбота", прагнення до досконалості, мрії про ідеал. Безнадійна невідповідність романтичних ідеалів і дійсності. Протистояння суспільству, втрата істинних друзів, любов як основа існування, трагічна самотність, близькість до дикої природи, бажання піти з життя молодим.

Тема 4. Персі Біші Шеллі – заклик до боротьби проти тиранії.

Почуття прекрасного – вищий прояв людського духу, який робить людину вінцем творіння. Прекрасні витвори мистецтва і природи, на яких лежить печатка краси, безсмертя. Засудження індивідуалізму, що отримав поширення із-за апатії і застою, що панували в громадському житті. Оптимістична тональність поезії,

сила і безпосередність почуття, музичність, різноманіття і новизна ритмів.

Тема 5. Джон Кітс – людина драматичної долі.

Простота музичної і гармонійної форми. Критика продажності і ганебності уряду, відраза до святенницької церковної моралі, ненависть до величезних армій, що заповнили Європу, до влади грошей і титулів. Протиурядові і протицерковні переконання. Служіння людству. Протиставлення мистецтва, всмоктуючого в себе все те, чим світ міг би і повинен був стати, але не став, низькості і вульгарності буржуазної сучасності. Відокремленість від навколишнього життям, трагічна душевна самотність.

Тема 6. Вальтер Скотт – творець історичного роману. Жвавість і майстрове володіння історичним матеріалом, здатність правдиво зображувати людей, підпорядковувавши їх вимогам часу і примушуючи діяти згідно з подіями. Художній синтез мистецтва і історичної науки. Поєднання правдивого зображення минулого життя і цікавої динамічної інтриги, рушійними силами якої були великі людські пристрасті – заздрість, ревності, мстивість, жадність і любов до свого краю, роду, сім'ї та ін.

Змістовий модуль 2. Вікторіанська доба 1830-1880

Тема 7. Чарльз Діккенс – великий гуморист та сатирик.

Необмежене почуття гумору, побудоване на умінні помічати смішні збіги в житті, і свідомість того, що доброта в людині невикорінна. Тема формування особистості. Театралізація,

згущування, концентрація дії. Християнство як єдина моральна основа. Мелодраматизм і сентиментальність. Глибина в осягненні світу та людини. Лондон як один з головних персонажів. З'єднання трагічного і комічного.

Тема 8. Вільям Теккерей – концепція добра і зла.

Сатиричне викриття буржуазно-аристократичного суспільства. Розробка форми роману – сімейної хроніки, що розкриває приватне життя героїв в органічному зв'язку з життям соціальним. Численні і різноманітні пародії. Висміювання епігонів реакційного романтизму і письменників, що створюють твори, далекі від правди життя. "Ярмарок марнославства" – роман без героя.

Тема 9. Творчість сестер Бронте – лінії, що з'єднують романтичне мистецтво початку XIX в. з реалізмом; тенденції нових художніх відкриттів в області роману другої половини століття. З'єднання "чистого почуття із сповідувальною щирістю". Шарлота Бронте. Любов до істини і обурення несправедливістю, сміливість суджень і простота оповідання. Значність проблематики, майстерність захоплюючого оповідання, образи героїнь, наділених сильними почуттями, сміливістю, твердими моральними принципами, здатних приймати самостійні рішення. Уявлення про сучасну жінку, здатну визначити своє життя і стати не лише дружиною, але і гідною подругою чоловіка. Емілі Бронте. Романтична традиція, що зливається з реалізмом, проникненням в одвічно-людські, а тим самим і сучасні колізії; глибина психологічних характеристик і романтичної символіки.

Змістовий модуль 3. Пізній Вікторіанський період та постколоніальна література

Тема 10. Оскар Уальд – естетизм, культ краси.

"Декоративний" стиль оповідання, прихильність до естетичного напрямку декадансу. Культ індивідуалізму, химерність, містицизм, песимістичні настрої самотності і відчаю. Заперечення соціальної функції мистецтва, приземленості, правдоподібності, соліпсистська концепція природи, відстоювання права художника на повне самовираження. Естетичний стиль вигостреного парадоксу. Естетизація аморальності, концепція цинічного гедонізму, пряна чарівність вади, процвітаючої в розкішних інтер'єрах аристократичних салонів.

Тема 11. Артур Конан Дойль – вірці детективного жанру.

Неоромантичний напрям англійської літератури. Сучасний "чоловічий" (masculine) роман. Романтизація англійської середньовічної історії. Феномен Шерлока Холмса. Формування канонів англійського детектива.

Тема 12. Редьярд Кіплінг – неоромантична «література дії». Культ мужнього оптимізму, життєлюбного світовідчуття, енергійних пошуків самостійних рішень. Протидія естетизму, скепсису і художнім пошукам натуралістів. Суворий побут і екзотика колоній. Філософська ідея: життя дикої природи і людини підкоряється загальному закону – боротьбі за життя. Органічне поєднання літературної майстерності "білого" письменника і

потужної виразності індійського фольклору. Демократизація літературної мови і поетичного стилю.

Тема 13. Джеймс Джойс – експериментально-новаторський характер творчості.

"Потік свідомості". Прагнення до усеосяжних форм зображення основних законів буття, до створення "універсалії" життя з вічно властивими їй проявами взаємодіючих пристрастей, імпульсів, спонукань, інстинктів. Драма як вища форма мистецтва. Драма як "взаємодія пристрастей", "боротьба, розвиток, рух у будь-якому напрямі", передача "вічно існуючих людських надій, бажань і ненависті". Прагнення до найбільш усеосяжних форм зображення життя і людини.

Тема 14. Вірджинія Вульф – теоретик модернізму.

"Текуча проза" – рух часу, почуттів, сприйняття життя в дитинстві, в юності, в старості. Відмова від існуючих стереотипів і систем, плинність життя і думки, відмова від однолінійної залежності причини і наслідку, роз'єднання речей, що раніше здавалися нероз'ємними, війна всякої визначеності, культ відносності і дезинтеграції. Страх перед дегуманізацією життя і людини в століття епохальних наукових і технічних відкриттів, романтична уява про природу як про могутнє джерело енергії.

Тема 15. Джон Голсуорсі – світ власників та власності, яка перетворює людей на своїх рабів. Роман як соціальний диспут. Соціально-психологічне дослідження англійського суспільства.

Роман-епос. "Роздуми про нашу нелюбов до речей як вони є". Становлення критичного реалізму. Література як засіб глибокого осмислення життя і критики соціальних інститутів свого часу, носій гуманних ідей.

Змістовий модуль 4. Література британського модернізму 1930-1980

Тема 16. Вільям Сомерсет Моєм – «один із провідних письменників другого ряду». Проблема трагізму людського існування: космічний і антропологічний план. Актуальні проблеми соціального і інтелектуального життя епохи. Жанрова дифузія. Мелодраматичні елементи для зображення фальшивості поведінки персонажів, оголення корисливих мотивів, прихованих за високими фразами про благородство і чистоту помислів. Авантюрний простір життя героїв. Культурна маргінальна. Образ "дивної людини".

Тема 17. Джордж Орвелл - політична алегорія «Колгосп тварин» і роман-антиутопії «1984». зображення тоталітарного суспільства. Культовий антиутопічний роман. Феномен тоталітарного гос-ва як соціального захворювання. Психологічна основа побудови будь-якого тоталітарного суспільства : переважання тварин інстинкти: голоду, страху, агресії. Мотиви соціальної нерівності, дискримінації, безрозсудного державного благоустрою, експлуатації, культу особи, зловживання владою, розбещення владою. Утопічність ідеї "внутрішньої свободи".

Тема 18. Вільям Голдінг – складна алегорія першородного гріха в з'єднанні з роздумами про глибинну людської суті.

Роман-притча - твір з чітко вираженою мораллю, з конкретною повчальною ідеєю. Ідея застерегти людство від абсурдного руйнування навколишнього світу. Особиста відповідальність за те, що відбувається навкруги. Усі трагедії існування людини у світі неминучі, їх причини крилися в первинній неповноцінності людської природи.

Тема 19. Айріс Мердок - майстер глибокої психологічної прози.

Проблема людської особистості. Роман як картина і коментар людського існування. Роман як драматизація філософських ідей. Типи романів : romance і novel. Мотив таємниці. Любов як творче начало життя. Ідея самотності людини, залежність його від рокових випадковостей, пристрастей, незбагненність істини, відсутність у людей взаєморозуміння, фрейдистське тлумачення людської психіки.

Тема 20. Агата Крісті – «королева детективу».

Канони класичного детектива. Основні мотиви злочинів в детективах А.Крісті. Проста формула сюжету, замкнутість дії, обмежене коло підозрюваних осіб і раціонально сконструйована фабула. Герої, що не типізуються, в романах. Наявність любовної лінії на тлі детектива в творах. Обмежений простір, на території якого відбувається вбивство.

Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань (рефератів)

1. The archetypes in Beowulf.
2. The influence of Christianity in Beowulf.
3. Good vs. Evil. How are the concepts of good and evil presented in Beowulf?
4. The theme of human fallibility in Sir Gawain and the Green Knight.
5. Color Symbolism in The Miller's Tale in *The Canterbury Tales* by G. Chaucer.
6. Corruption and Greed in *The Canterbury Tales* by G. Chaucer.
7. King Arthur by Sir Thomas Malory.
8. Importance of Honor in *King Arthur and his Knights* by Sir Thomas Malory.
9. Thomas More's *Utopia* as a Social Model.
10. Symbolism in the Poetry of Renaissance Authors Sir Phillip Sidney and Edmund Spenser.
11. The Religious Motivations in *Dr. Faustus* by Christopher Marlowe.
12. Marlowe's Presentation of the Gothic Protagonist in *Dr. Faustus*.
13. Revenge in *Hamlet* by W. Shakespeare.
14. The theme of mistrusted love in *Hamlet* by W. Shakespeare.
15. Metaphysical poetry of John Donne.
16. Avarice in Ben Jonson's *Volpone*.
17. Portrayal of women in Ben Jonson's *Volpone*
18. Milton's use of a myth.

19. The mystery surrounding the question of light in *Paradise Lost*
by J. Milton
20. Daniel Defoe. The art of giving fiction the appearance of truth.
21. The representation of 'self' and the 'other' in *Robinson Crusoe*
by D. Defoe .
22. Satire in *Gulliver's Travels* by J. Swift.
23. The idea of a child in the poem *Hope* by Joseph Addison.
24. The three kinds of wit in *Wit: True, False, Mixed* by Joseph
Addison.
25. Portrait of the gentleman and the society in "*The Gentleman;
the Pretty Fellow*" by Richard Steele.
26. Happiness in *Ode on Solitude* by Alexander Pope.
27. Landscapes in *The Mysteries of Udolpho* by Ann Radcliffe.
28. Jane Austen as one of the most prominent female writers of the
era of literary realism.
29. The concept of pride in *Pride and Prejudice* by J. Austen.
30. Fiction of "things as they are" in *Adventures of Caleb Williams*
by W. Godwin.
31. The ephemeral quality of life in the *Lazy Mist* by Robert Burns.
32. The Concepts of Mercy, Pity and Love in William Blake's poetry.
33. The relationship between Man and Nature in William Wordsworth's
poems.
34. Freedom in *Cain* by G. G. Byron.
35. The sense of beauty in Percy Bysshe Shelley's poetry.
36. Beauty as a revelation of truth in Keats' poetry.
37. Code of Chivalry in *Ivanhoe* by Walter Scott.
38. The vision of Greed in *A Christmas Carol* by Charles Dickens.

39. Concept of motherhood in *Vanity Fair* by W. Thackeray.
40. The byronic hero in *Wuthering Heights* by E. Bronte and *Jane Eyre* by Ch. Bronte.
41. A Feministic Perspective in *Jane Eyre* by Ch. Bronte.
42. Metaphor in *Picture of Dorian Gray* by O. Wilde.
43. Beauty opposed to morality in *Dorian Gray* by Oscar Wilde.
44. Influential Fictional Character – Sherlock Holmes.
45. Analysis Of The Poem *If* By Rudyard Kipling.
46. Elements of Modernism in *Ulysses* by James Joyce.
47. Morality in James Joyce in *Ulysses* by James Joyce.
48. The idea of self and identity in *Mrs. Dalloway* by Virginia Woolf.
49. The world of the men of property in *Forsyte Saga* by J. Galsworthy.
50. W. S. Maugham 's themes of relationships and life patterns.
51. The different meanings of success in *The Razor's Edge* by W. S. Maugham.
52. Totalitarianism in 1984 by G. Orwell.
53. Dystopia in *Lord of the Flies* by W. Golding.
54. Religious allegories in *Lord of the Flies* by W. Golding.
55. Truth and Art in *The Black Prince* by Iris Murdoch.
56. Agatha Christie, a life in detective fiction.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання (реферату)

0 балів	Реферат відсутній
1-10 балів	Реферат оцінюється максимальною кількістю <i>10 балів</i> за умов: повного розкриття теми, логічності структури, правильного оформлення, використання не менш 10 джерел, коректного оформлення бібліографії, самостійності виконання. Максимальна оцінка знижується: <i>за змістовим критерієм:</i> на 1 бал при недостатньо повному розкритті одного з пунктів плану; на 2 бали при недостатньо повному розкритті 2 і більше пунктів плану; на 3 бали при порушенні логіки викладення змісту; <i>за якість оформлення роботи:</i> на 0,5 бала при незначних недоліках форматування (відступ абзацу, некоректно оформлені таблиці й малюнки); на 1 бал за значні недоліки форматування та некоректне оформлення бібліографії; <i>за якість презентації:</i> на 1 бал за допущені незначні відхилення від логіки викладу, які не утруднюють сприйняття інформації, невпевнені відповіді на запитання щодо змісту роботи; на 2 бали за невпевнений і нелогічний виклад змісту роботи, відказ або некоректні відповіді на запитання щодо змісту роботи; на 3 бали при зачитуванні роботи.

**Критерії оцінювання знань студентів за результатами
контрольної роботи**

Кожна вірна відповідь оцінюється в 2.5 бали, невірна – 0 балів.

Кількість балів визначається за таблицею:

Кількість правильних відповідей	Кількість отриманих балів
1	2.5
2	5
3	7.5
4	10
5	12.5
6	15

Кількість правильних відповідей	Кількість отриманих балів
21	52.5
22	55
23	57.5
24	60
25	62.5
26	65

7	17.5
8	20
9	22.5
10	25
11	27.5
12	30
13	32.5
14	35
15	37.5
16	40
17	42.5
18	45
19	47.5
20	50

27	67.5
28	70
29	72.5
30	75
31	77.5
32	80
33	82.5
34	85
35	87.5
36	90
37	92.5
38	95
39	97.5
40	100

Рубіжний контроль

Питання до заліку:

1. Periodization of the British literature.
2. The Anglo-saxon literature. Epic Poem “Beowulf”.
3. Norman Conquest and its influence on the development of literature. Arthurian Cycle of Romances. “Sir Gawain and the Green Knight”
4. Literature of the 14th century. Geoffrey Chaucer. “The Canterbury Tales”
5. Robin Hood ballads.
6. Thomas Malory. Le Morte d'Arthur.
7. Early Renaissance period. Thomas More. “Utopia”. Literary-political pamphlet.
8. The Elizabethan poetry. English Sonnet. Edmund Spenser. Philip Sydney.

9. The heyday of drama and theatre. Christopher Marlowe – the father of the English tragedy. “Dr. Faustus”
10. William Shakespeare – the pinnacle of the Renaissance drama. Man in his strength and weakness. Pictures of world’s disharmony.
11. William Shakespeare. Sonnets as a key to the themes of love, jealousy, anger and lust.
12. William Shakespeare. “Hamlet.” The conception of Hamlet’s character.
13. William Shakespeare. “Othello” – a tragedy of passion.
14. John Donne – a metaphysical trend in poetry. “La Corona”.
15. Ben Jonson. Comedy of morality. “The Alchemist”
16. John Milton – the herald of the English bourgeois revolution. “Paradise Lost” – an archetypal example of epic poetry.
17. John Dryden – a classicist theorist, founder of English literary criticism.
18. Daniel Defoe – the founder of the European novel of modern times. “Robinson Crusoe” – the attractions of the isolated adventurer.
19. Jonathan Swift – a master of political pamphlet. Satirical tradition in British literature. “Gulliver’s Travels”
20. Classicism in Early period of English Enlightenment. Alexander Pope. Joseph Addison. Richard Steele.
21. Gothic novel. Ann Radcliffe. “The Mysteries of Udolpho”.
22. Jane Austen. “Pride and Prejudice” Women and social class in the Regency era.

23. William Godwin – a forerunner of the Utopian socialism.
Novel without love. “The Adventures of Caleb Williams”
24. Robert Burns – a poet of the poor, an advocate for political and social change, and an opponent of slavery, pomposity and greed.

Питання до екзамену:

1. The origins of Romanticism.
2. William Blake, “a divine child, whose playthings were sun, moon, and stars, the heavens and the earth”.
3. William Wordsworth, a poet of spiritual and epistemological speculation.
4. Lake poets. Wordsworth, Coleridge and the Poetic Revolution.
5. George Gordon Byron. Disobedience, Creativity, and Freedom in Byron’s “Cain”.
6. George Gordon Byron. Cain, the anti-establishment hero.
7. The Byronic hero: definition, characteristic, examples.
8. Percy Bysshe Shelley. The concept of poetry as a gift to be given.
9. John Keats: poetry and immorality.
10. Walter Scott. Historical novel. Ivanhoe and the making of Britain
11. Charles Dickens “Christmas carol”. The concepts of social responsibility and self-transformation.
12. William Makepeace Thackeray. “Vanity Fair”. Hypocrisy and ethical principles.

13. The Gothic tradition in the novels of the Bronte sisters:
Wuthering Heights and Jane Eyre.
14. Metamorphoses of the Byronic hero in Wuthering Heights and
Jane Eyre.
15. Oscar Wilde. "Picture of Dorian Gray": art, ethics and the
artist.
16. Arthur Conan Doyle. Holmes and Watson in Victorian
England.
17. Rudyard Kipling – the power of observation, originality of
imagination, virility of ideas and remarkable talent for
narration.
18. James Joyce. Modernist forms.
19. Virginia Woolf. Mrs Dalloway. Interwoven texture style and
multi-personal stream of consciousness technique
20. John Galsworthy. "The Forsyte Saga". The struggle between
the possession instinct and the instinct for beauty and freedom
which eternally eludes possession.
21. William Somerset Maugham. "Theatre" In search of reality.
22. Totalitarianism in "1984" by George Orwell.
23. William Golding. Symbolism in "The Lord of the Flies".
24. The peculiarities of Iris Murdoch's artistic method (based on
her novel "The Black Prince").
25. Love and Art in "The Black Prince" by I. Murdoch.
26. Agatha Christie – the queen of the detective genre. "Murder on
the Orient Express".

**Критерії оцінювання знань студентів за результатами
підсумкового контролю (залік/екзамен)**

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені, студент має недостатній рівень знань щодо змісту художніх творів, що входять до програми курсу, а також щодо основних фактів життя та творчості британських письменників; не може оперувати літературознавчими термінами, глибоко проаналізувати художній твір
6-10 балів	Відповіді на запитання формальні, книжкові. Студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, має уявлення про найголовніші поняття з курсу, має приблизні, іноді неадекватні, знання щодо історично-літературного процесу; знає основні факти життя і творчості британських письменників; знає зміст художніх творів, що входять до програми курсу в недостатньому обсязі; може дати коротку характеристику персонажів творів, що входять до програми курсу
11-15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні фактичні помилки. Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, знає предмет, задачі та цілі курсу; основні поняття; основні історичні події, пов'язані з процесом розвитку літературних напрямів; може

	пояснити основні тенденції розвитку літературних напрямів певного періоду; знає основні факти життя і творчості британських письменників; знає зміст художніх творів, що входять до програми курсу; може дати детальну характеристику персонажів творів, що входять до програми курсу; може зробити детальний аналіз фрагменту твору, пояснити його зв'язок з проблематикою твору; співвіднести художній твір з громадським життям і культурою, розкрити конкретно-історичний і загальнолюдський зміст вивчених літературних творів
16-20 балів	Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані. Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; може охарактеризувати особливості певного історичного періоду володіє знаннями щодо літературних процесів цього періоду; розуміє твори в контексті світогляду та соціально-політичної ситуації; може зробити детальний художній аналіз творів, що входять до програми курсу; може зробити детальний художній аналіз творів, що входять до програми курсу; вміє охарактеризувати художній образ, визначити художні особливості твору; може зробити детальний аналіз художнього твору; наводить аргументи на підтвердження власних думок

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 A)	Студент уміє глибоко знає матеріал, прочитав твори, що входять до програми курсу, у повному обсязі, вміє робити детальний аналіз художнього твору; демонструє логічність викладення інформації, встановлення причинно-слідчих зв'язків; вміння виділити головне, здійснити порівняння, співставлення, узагальнення, класифікацію; наявність власного судження, відношення, оцінки; іншомовної комунікативної компетентності. Студент демонструє здатність розв'язувати комплексні проблеми дослідницького характеру в галузі літературознавства; здатність до наукового мислення, аналізу наукової літератури; здатність застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції; інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість письменників; здатність до критичного переосмислення й інтерпретації різних за тематикою і жанровою природою художніх творів літератури та виокремлення в них ціннісних смислів; оцінювати художнє

	значення літературного твору і його зв'язок з ситуацією в суспільстві та культурою епохи; здатність застосовувати сукупність ідей про культурне розмаїття світу, толерантного ставлення до його проявів та готовності до взаємодії в тому чи іншому національному культурному просторі; уміння оцінити художню своєрідність творів письменників в цілому з точки зору не лише національної культури, але й міжкультурної значимості; готовність до роботи з англійськомовними інформаційними джерелами, здатність до збору та аналізу інформації, спрямованість на критичну оцінку інформації; здатність визначати інформаційну потребу, виділяти ключові слова, визначати види матеріалів, необхідні для дослідження, використовувати електронні засоби пошуку потрібних відомостей; визначати і здійснювати пошук відповідних матеріалів, правильно використовувати цитати; класифікувати знайдені відомості та використовувати їх в дослідженні; оцінити знайдені відомості (перевірити їх точність, своєчасність, доцільність); організувати знайдені матеріали: згрупувати відповідно до розділів дослідження, використати цитати, скласти бібліографію.
--	--

	Студент виконав всі практичні і тестові завдання; засвоїв теми, винесені на самостійне опрацювання; виконав всі завдання для самостійної роботи; проявив високу активність на практичних заняттях (відповіді, доповнення тощо); здійснив успішний захист реферату (9-10 балів із максимальних 10). Сума балів за практичні заняття, виконання завдань для самостійного опрацювання, ІНДЗ, модульну контрольну роботу та відповідь на екзамені відповідає критеріям оцінки А (відмінно).
Добре (82-89 В)	Студент знає предмет, завдання та цілі курсу; основні поняття предмету; володіє матеріалом на достатньому рівні, але не досить впевнено використовує його при аналізі художніх творів, що входять до програми курсу; вміє робити аналіз художнього твору, але робить несуттєві помилки; демонструє логічність викладення інформації, встановлення причинно-слідчих зв'язків; висловлює власне судження, відношення, оцінки. Студент демонструє здатність розв'язувати комплексні проблеми дослідницького характеру в галузі літературознавства; здатність до наукового мислення, аналізу наукової літератури; здатність

	застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції; інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість письменників, але робить у аналізі несуттєві помилки; здатність до критичного переосмислення й інтерпретації різних за тематикою і жанровою природою художніх творів літератури та виокремлення в них ціннісних смислів; здатність оцінювати художнє значення літературного твору і його зв'язок з ситуацією в суспільстві та культурою епохи; застосовувати сукупність ідей про культурне розмаїття світу, толерантного ставлення до його проявів та готовності до взаємодії в тому чи іншому національному культурному просторі; уміння оцінити художню своєрідність творів письменників в цілому з точки зору не лише національної культури, але й міжкультурної значимості; готовність до роботи з англійськомовними інформаційними джерелами, здатність до збору та аналізу інформації, спрямованість на критичну оцінку інформації; здатність визначати інформаційну потребу, виділяти ключові слова, визначати види матеріалів, необхідні для дослідження,
--	---

	використовувати електронні засоби пошуку потрібних відомостей; визначати і здійснювати пошук відповідних матеріалів, правильно використовувати цитати; класифікувати знайдені відомості та використовувати їх в дослідженні; оцінити знайдені відомості (перевірити їх точність, своєчасність, доцільність); організувати знайдені матеріали: згрупувати відповідно до розділів дослідження, використати цитати, скласти бібліографію Студент виконав всіх практичні та основні тестові завдання; завдання для самостійної роботи; проявив достатню активність на практичних заняттях; успішно захистив реферат (7-8 балів із максимальних 10). Сума балів за практичні заняття, виконання завдань для самостійного опрацювання, ІНДЗ, модульну контрольну роботу та відповідь на екзамені відповідає критеріям оцінки В (дуже добре).
Добре (74-81 С)	Студент знає предмет, завдання та цілі курсу; основні поняття предмету; володіє матеріалом на достатньому рівні; прочитав твори, що входять до програми курсу, у повному обсязі, демонструє логічність викладення інформації, встановлення причинно-слідчих зв'язків при

	зовнішній допомозі. Студент демонструє здатність застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції; інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість письменників, але робить у аналізі суттєві помилки; здатність до критичного переосмислення й інтерпретації різних за тематикою і жанровою природою художніх творів літератури та виокремлення в них ціннісних смислів; оцінювати художнє значення літературного твору і його зв'язок з ситуацією в суспільстві та культурою епохи; здатність застосовувати сукупність ідей про культурне розмаїття світу, толерантного ставлення до його проявів та готовності до взаємодії в тому чи іншому національному культурному просторі; уміння оцінити художню своєрідність творів письменників в цілому з точки зору не лише національної культури, але й міжкультурної значимості, але його висновки не характеризуються достатньою глибиною; готовність до роботи з англійськомовними інформаційними джерелами, здатність до збору та аналізу інформації, спрямованість на критичну
--	---

	оцінку інформації; здатність визначати інформаційну потребу, виділяти ключові слова, визначати види матеріалів, необхідні для дослідження, використовувати електронні засоби пошуку потрібних відомостей; визначати і здійснювати пошук відповідних матеріалів, правильно використовувати цитати; класифікувати знайдені відомості та використовувати їх в дослідженні; оцінити знайдені відомості (перевірити їх точність, своєчасність, доцільність); організувати знайдені матеріали: згрупувати відповідно до розділів дослідження, використати цитати, скласти бібліографію Студент виконав основні практичні та тестові завдання; більшу частину теоретичних і практичних завдань для самостійної роботи; проявив активність на практичних заняттях; успішно захистив реферат (не менше 6 балів із максимальних 10). Сума балів за практичні заняття, виконання завдань для самостійного опрацювання, ІНДЗ, модульну контрольну роботу та відповідь на екзамені відповідає критеріям оцінки С (добре).
--	---

Задовільно (64-73 D)	Студент має уявлення про найголовніші поняття з курсу; прочитав твори, що входять до програми курсу не в повному обсязі; демонструє відсутність логічності у викладенні інформації, майже не вміє встановлювати причинно-слідчі зв'язки; проводить недостатньо повний аналіз художніх творів. Студент не демонструє здатність до наукового мислення, аналізу наукової літератури; здатність застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції; майже не вміє інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість письменників; не може оцінювати художнє значення літературного твору і його зв'язок з ситуацією в суспільстві та культурою епохи; Студент не може ефективно працювати з англійськомовними інформаційними джерелами, збирати та аналізувати інформацію, визначати інформаційну потребу, але вміє виділяти ключові слова, визначати види матеріалів, необхідні для дослідження, використовувати електронні засоби пошуку потрібних відомостей; визначати і здійснювати пошук відповідних матеріалів, правильно використовувати цитати;
---------------------------------	--

	класифікувати знайдені відомості та використовувати їх в дослідженні; оцінити знайдені відомості (перевірити їх точність, своєчасність, доцільність); організувати знайдені матеріали: згрупувати відповідно до розділів дослідження, використати цитати, скласти бібліографію Студент виконав більше половини практичних і тестових завдань; не менше половини теоретичних і практичних завдань для самостійної роботи; проявив деяку активність на практичних заняттях; захистив реферат (з оцінкою не менше 5 балів із максимальних 10). Сума балів за практичні заняття, виконання завдань для самостійного опрацювання, ІНДЗ, модульну контрольну роботу та відповідь на екзамені відповідає критеріям оцінки D (задовільно).
Задовільно (60-63 E)	Студент має епізодичні уявлення про найголовніші поняття, предмет, цілі курсу; не прочитав всі твори, що входять до програми курсу; не має власного судження, відношення, оцінки, демонструє відсутність логічності у викладенні інформації, не може зробити глибокий аналіз художнього твору; не вміє виділяти головне, здійснювати порівняння,

	співставлення, узагальнення, класифікацію. Студент не демонструє здатність до наукового мислення, аналізу наукової літератури; здатність застосовувати знання з літературознавчих дисциплін; осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції; майже не вміє інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість письменників; не може оцінювати художнє значення літературного твору і його зв'язок з ситуацією в суспільстві та культурою епохи; Студент не може ефективно працювати з англійськомовними інформаційними джерелами, збирати та аналізувати інформацію, визначати інформаційну потребу, не вміє виділяти ключові слова, визначати види матеріалів, необхідні для дослідження, використовувати електронні засоби пошуку потрібних відомостей; визначати і здійснювати пошук відповідних матеріалів, правильно використовувати цитати; класифікувати знайдені відомості та використовувати їх в дослідженні; оцінити знайдені відомості (перевірити їх точність, своєчасність, доцільність); але вміє організувати знайдені матеріали: згрупувати відповідно до розділів дослідження, використати цитати,
--	---

	скласти бібліографію. Студент виконав основні завдання для самостійної роботи; відвідував практичні заняття; захистив реферат (з оцінкою не менше 4 балів із максимальних 10). Сума балів за практичні заняття, виконання завдань для самостійного опрацювання, ІНДЗ, модульну контрольну роботу та відповідь на екзамені відповідає критеріям оцінки Е (задовільно).
Незадовільно (35-59 FX)	Студент не має уявлення про найголовніші поняття, предмет, цілі курсу; не виконав вимоги курсу. Студент виконав завдання для самостійної роботи фрагментарно; захистив реферат (з оцінкою 3 та менше балів із максимальних 10) або реферат відсутній.
Незадовільно (1-34 F)	Студент не знає фактичного матеріалу, не дає відповідей на запитання; завдання для самостійної роботи виконано фрагментарно або не виконано; реферат відсутній.

Рекомендована література

Базова

1. Гребенникова Н. С. Зарубежная литература XX век: учеб. пособие для вузов Москва : Владос, 2002. 128 с.
2. Єременко Т. Є., Геркєрова О. М., Трубіцина О. М. English Absurd Poetry. Limericks. Методичні рекомендації [для ст-в спец. 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))] Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. Одеса, 2018. 50 с.
3. Зарубежная литература XX в. / под ред. Л. Г. Андреева. 2-е изд. испр., доп. Моосква : Высшая школа, 2004. 560 с.
4. Зарубежная литература второго тысячелетия. 1000-2000: Учеб. пособие / под ред. Л. Г. Андреева. Москва : Высшая школа, 2001. 335 с.
5. Засурский Я. Н. Микеладзе Н. Э., Ванникова Н. И. Зарубежная литература XX века (1914-2000 гг). Учебно-методическое пособие. Москва, 2008. 136 с.
6. Ивашева В. В. Литература Великобритании XX века. Москва, 1984. 489 с.
7. История зарубежной литературы – 3-е изд. / сост. Алексєєв М. П., Жирмунский В. М., Мокульский С. С., Смирнов А. А. Москва : Высш. школа, 1978. 415 с.
8. Ковалєвская Т. В. Вагизова Ф. А., Семенюк Е. В. История, литература и культура Великобритании. Учебник. Москва : РГГУ, 2012. 599 с.

9. Луков В. А. История литературы: зарубежная литература от истоков до наших дней: Учебное пособие для вузов. Москва : Академия, 2006. 512 с.
10. Михайльская Н. П., Аникин Г. В. История английской литературы. Учебник для гуманитарных факультетов вузов. Москва : Издательский центр «Академия», 1998. 516 с.
11. Осьмухина О. Ю. От античности к XIX столетию: История зарубежной литературы: Учебное пособие. Москва : Флинта: Наука, 2010. 320 с.
12. Пестерев В. А. История зарубежной литературы XX века: Методические материалы к практическим занятиям для студентов филологических специальностей. Волгоград: Издательство Волгоградского государственного университета, 2001. 28 с.
13. Шалагінов В. В. Зарубіжна література. Підручник. 2-ге вид., змінене і допов. Київ : Вежа, 2002. 304 с.
14. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури. Львів : Світ, 1993. 312 с.
15. Austen J. *Pride and Prejudice*. Penguin Classics, 2002. 480 p.
16. Bronte Ch. *Jane Eyre*. Bantam Classics, 1983. 492 p.
17. Bronte E. *Wuthering Hights*. Penguin Classics, 2002. 416 p.
18. Chaucer G. *The Canterbury Tales*. Prestwick House, Inc., 2009. 190 p.
19. Christie A. *Murder on the Orient Express: A Hercule Poirot Mystery*. William Morrow, 2017. 304 p.

20. Defoe D. Robinson Crusoe. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2019. 158 p.
21. Dickens C. A Christmas Carol. SeaWolf Press, 2018. 108 p.
22. Donne J. The Complete Poetry and Selected Prose of John Donne. Modern Library, 2001. 736 p.
23. Doyle A. C. Sherlock Holmes: The Complete Novels and Stories. Bantam Classics, 1986. 1088 p.
24. Dryden J. The Major Works. Oxford University Press, 2003. 992 p.
25. English literature / edited by M. Gekker, T. Volosova, A. Doroshevich. Part I. Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2001.
26. English literature / edited by M. Gekker, T. Volosova, A. Doroshevich. Part II. – Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2001. 268с.
27. Galsworthy J. The Forsyte Saga. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2015. 554 p.
28. Godwin W. Adventures of Caleb Williams. Penguin Classics, 2005. 448 p.
29. Golding W. Lord of the Flies. Penguin Books, 2003. 224 p.
30. Glinsky L. Studies in English and American Literature and Style. London, 1956. 424 p.
31. Glitchuk M. A. English for Students of Literature. Moscow : Vyssaja Skola, 1983. 224p.
32. Joyce J. Ulysses. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2018. 418 p.
33. Kipling R. The Jungle book. Suzeteo Enterprises, 2018. 186 p.

34. The Longman Anthology of British Literature. Pearson, 2009. 664 p.
35. Malory T. *Le Morte d'Arthur: King Arthur and the Knights of the Round Table*. Canterbury Classics, 2015. 768 p.
36. Marlowe C. *The Complete Plays*. Penguin Classics, 2004. 752 p.
37. Maugham W. S. *Theatre*. Vintage, 2001. 304 p.
38. More T. *Utopia*. Penguin Classics, 2012. 192 p.
39. Murdoch I. *The Black Prince*. Penguin Classics, 2003. 448 p.
40. *The Norton Anthology of English Literature. Volume 1*. N.Y. London: W.W. Norton and Company. 2586 p.
41. *The Norton Anthology of English Literature. Volume 2*. N.Y. London: W.W. Norton and Company. 2541p.
42. Orwell G. 1984. *Signet Classic*, 1961. 328 p.
43. *The Pelican Guide to English Literature. From Blake to Byron*. London : Penguin Books Ltd., 2002. 318 p.
44. Scott W. *Ivanhoe*. Digireads.com Publishing, 2018. 428 p.
45. Swift J. *The Essential Writings of Jonathan Swift*. W. W. Norton & Company, 2009. 944 p.
46. Tarasenko O., Prokopiv A. *Spotlight on English and American literature*. Ternopil : Karpyuk publisher, 2004. 159 p.
47. Thackeray W. M. *Vanity Fair*. Penguin Classics, 1988. 822 p.
48. Wilde O. *The Picture of Dorian Grey*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2018. 140 p.
49. William Shakespeare: *The Complete Works*. OUP Oxford; 2 edition, 2005. 1344 p.
50. Woolf V. *Mrs. Dalloway*. Mariner Books, 1990. 214 p.

Допоміжна

1. Геркєрова О. М. Мовно-стилістичні засоби кольоропозначень у творі Дж. Р. Р. Толкієна «Володар кілець» *Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов* : матеріали науково-практичної конференції для молодих вчених / за ред. Т. Є. Єременко. Одеса: ТОВ Лєрадрук, 2012. С. 89-93
2. Геркєрова О. М. Читацька грамотність в процесі професійної підготовки майбутніх філологів-викладачів англійської мови та літератури. *Scientific pedagogical internship "Philological education of the future: prospective and priority of scientific research"* : Internship proceedings, November 27 – December 1, 2017. Lublin : Izdevnieciba "Baltija Publishing" , p. 22-24
3. Єременко Т. Є., Геркєрова А. М. Обучение пониманию англоязычного поэтического текста на специальном факультете. *Науковий вісник ПДПУ ім. К.Д.Ушинського*. 2008. № 4-5. С. 180-187
4. Современная литературная теория: антология / сост., пер., примеч. И. В. Кабановой. Москва : Флинта, Наука, 2004. 343 с.
5. Backscheider P. R. Daniel Defoe: His Life. The Johns Hopkins University Press, 1989. 688 p.

6. Bryson B. Shakespeare: The World as a Stage. William Collins, 2012. 224 p.
7. Crowle L. Manuscript Matters: Reading John Donne's Poetry and Prose in Early Modern England. Oxford University Press, 2018. 288 p.
8. Damrosh L. Jonathan Swift: His Life and His World. Yale University Press, 2013. 592 p.
9. Turner M. Chaucer: A European Life. Princeton University Press, 2018. 624 p.
10. Winn J. John Dryden and His World by Winn James Anderson Winn. Yale University Press, 1987. 651 p.

Інформаційні ресурси

1. История зарубежной литературы XX в. / под ред. В. М. Толмачёва. Москва : Издательский центр «Академия», 2003. [Електронний ресурс] – Режим доступа : <http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=3030622>
2. Addison J. Essays and Tales [Electronic source] the mode of access: <http://www.biblioteca.org.ar/libros/167707.pdf> Addison J.
3. Beowulf [Electronic source]. the mode of access: <https://www.gutenberg.org/files/16328/16328-h/16328-h.htm>
4. Blake W. Poems [Electronic source] the mode of access: <https://www.poemhunter.com/william-blake/>
5. Burns R. Poems. [Electronic source] the mode of access: <https://www.poemhunter.com/robert-burns/>

6. Byron G. G. Cain [Electronic source] the mode of access:
<http://www.searchengine.org.uk/ebooks/18/38.pdf>
7. Johnson B. The complete plays of Ben Johnson [Electronic source]
the mode of access:
<https://archive.org/details/completeplaysofb01jonsuoft/page/n11>
8. Edmund Spencer. Poems [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poemhunter.com/edmund-spencer/>
9. Countaru W. M. Symbolism In the Lord of Flies [Electronic
source] the mode of access:_
https://www.academia.edu/30582296/Symbolism_In_the_Lord_of_Flies
10. Keats J. [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poemhunter.com/john-keats/>
11. Literature in English: Theory and Criticism [Electronic source] the
mode of access:_
<http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/literature-in-english-theory-andcriticism>
12. Milton J. [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poets.org/poetsorg/poet/john-milton>
13. Mulan J. Courtship, love and marriage in Jane Austen's novels
[Electronic source] / the mode of access:_
<https://www.bl.uk/romantics-and-victorians/articles/courtship-love-and-marriage-in-jane-austens-novels>
14. Thy Norton Anthology of English Literature [Electronic source]
the mode of access:
<https://wnnorton.com/college/english/nael/welcome.htm>

15. Pope A. Poems [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poets.org/poetsorg/poet/alexander-pope>
16. Radcliffe Ann. A Sicilian Romance [Electronic source] the mode of access: <http://www.online-literature.com/ann-radcliffe/sicilian-romance/>
17. Shelley P. B. Poems. [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poemhunter.com/percy-bysshe-shelley/>
18. Sidney Ph. Poems Poems [Electronic source] / the mode of access:
<https://www.poemhunter.com/sir-philip-sidney/>
19. Spencer E. Poems. [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poets.org/poetsorg/poet/edmund-spenser>
20. Steele Richard [Electronic source] the mode of access:
<http://www.gutenberg.org/ebooks/author/984>
21. Sutherland K. Female education, reading and Jane Austen
[Electronic source] the mode of access:
<https://www.bl.uk/romantics-and-victorians/articles/female-education-reading-and-jane-austen>
22. Tawnshend D. An introduction to Ann Radcliffe [Electronic source] the mode of access: <https://www.bl.uk/romantics-and-victorians/articles/an-introduction-to-ann-radcliffe>
23. Wordsworth W. Poems [Electronic source] the mode of access:
<https://www.poemhunter.com/william-wordsworth/>